

Personskadekommittén Cirkulär 3/2022

2022-12-20

Barnschablon

Detta cirkulär ersätter cirkulär 2/2021 *Inkomstunderlag enligt SCB statistik 2020 (Barnschablon)* och gäller från och med 2022-12-21.

Inkomstförlust barnskador från och med 19 år

“Ersättning för inkomstförlust motsvarar skillnaden mellan den inkomst som den skadelidande skulle ha kunnat uppbära, om han icke hade skadats, och den inkomst som han trots skadan har eller borde ha uppnått...” (Skadeståndsl 5 kap 1 § st 2).

För den skadade som har fast anställning när olyckan inträffar eller där en yrkesinriktad utbildning pågår är det oftast inga större svårigheter att bedöma inkomsten som oskadad. Däremot uppstår bedömningssvårigheter när den skadade är barn eller ungdom, eftersom man i de flesta fall ännu inte uppnått den ålder där man gjort tydliga vägval för sitt framtida yrkesliv. Ju yngre personen är vid skadetillfället desto svårare att avgöra vilka arbets- och inkomstförhållanden som ska ligga till grund för beräkningen av inkomsten som oskadad.

För barn och ungdomar som skadats allvarligt och blir helt arbetsoförmögna och där det inte är möjligt att bedöma ett visst yrke eller inkomst som sannolik rekommenderas att *barnschablonen* används vid bestämmande av ersättning för inkomstförlust.

För barn och ungdomar som inte blir helt arbetsoförmögna men som fått en skada som påverkar yrkesvalet används i stället cirkuläret 4/2022 *Schabloniserade inkomstunderlag*.

Barnschablonen baseras på statistik från Statistiska Centralbyrån. Uppgifterna utgör medianlönen för den heltidsarbetande befolkningen på arbetsmarknaden, det vill säga den inkluderar både de som endast har gymnasial utbildning och de som har eftergymnasial utbildning.

Inkomstförlusterna beräknas genom en så kallad trappstegsmodell med intervallerna:

19-24 år
25-29 år
30-34 år
35-39 år
40-44 år
45-64 år

Skattningar av medianen av månadslön samt antalsuppgifter efter åldersgrupp och utbildningsnivå på hela arbetsmarknaden, år 2020¹

Vid tiden för fastställande av cirkulär baserade på 2021 års löneuppgifter framkom att brister i systemet för klassificering av utbildning kraftigt hade påverkat antalet i Statistiska Centralbyråns uttag av 2020 års löneuppgifter och därmed även medianlönerna. Nedan följer en tabell framtagen av Statistiska Centralbyrån med uppdaterade löneuppgifter för år 2020.

Uppdaterad tabell 2020 års löneuppgifter

Åldersgrupp	Utbildningsnivå	Antal	Månadslön Medianlön
19-24	Totalt	357 900	25 400
25-29	Totalt	467 400	29 800
30-34	Totalt	497 800	32 000
35-39	Totalt	458 300	33 300
40-44	Totalt	475 000	35 000
45-64	Totalt	1 810 200	34 800

Utbildningsnivån "totalt" inkluderar både de som endast har gymnasial utbildning och de som har eftergymnasial utbildning.

Inkomstunderlag för respektive åldersintervall

Inkomstunderlag beräknade utifrån 2020 års statistikuppgifter.

19-24 år: 25 400 kr x 12,2 = 309 880 kr

25-29 år: 29 800 kr x 12,2 = 363 560 kr

30-34 år: 32 000 kr x 12,2 = 390 400 kr

35-39 år: 33 300 kr x 12,2 = 406 260 kr

40-44 år: 35 000 kr x 12,2 = 427 000 kr

45-64 år: 35 000 kr x 12,2 = 427 000 kr

Inkomstunderlagen i barnschablonen bör inte sänkas. Barnschablonen använder därför samma inkomstunderlag i intervallet 45-64 år som i intervallet 40-44 år.

¹ Statistikuppgifter inhämtade från Statistiska Centralbyrån i november 2022, nu baserade på den äldre SUN nomenklaturen.

Garantinivåer vid aktivitets/sjukersättning

2020

Prisbasbeloppet: 47 300 kr

Innan 21 år	2,23 pbb	105 479 kr
Mellan 21-23 år	2,28 pbb	107 844 kr
Mellan 23-25 år	2,33 pbb	110 209 kr
Mellan 25-27 år	2,38 pbb	112 574 kr
Mellan 27-29 år	2,43 pbb	114 939 kr
Mellan 29-30 år	2,48 pbb	117 304 kr
Från och med 30 år	2,53 pbb	119 669 kr

2021

Prisbasbeloppet: 47 600 kr

Innan 21 år	2,23 pbb	106 148 kr
Mellan 21-23 år	2,28 pbb	108 528 kr
Mellan 23-25 år	2,33 pbb	110 908 kr
Mellan 25-27 år	2,38 pbb	113 288 kr
Mellan 27-29 år	2,43 pbb	115 668 kr
Mellan 29-30 år	2,48 pbb	118 048 kr
Från och med 30 år	2,53 pbb	120 428 kr

Avräkning av aktivitets/sjukersättning för respektive åldersintervall

Inom åldersintervallen 19-24 år och 25-29 år görs avräkning med ett snitt av aktivitetsersättningen inom respektive åldersintervall. En snittberäkning används för att få ett utjämnat värde. Inom övriga åldersintervall görs avräkning med sjukersättning i form av garantiersättning.

2020

Intervallet 19-24 år, snitt 2,28 pbb	107 844 kr
Intervallet 25-29 år, snitt 2,42 pbb	114 466 kr
Övriga intervall, 2,53 pbb	119 669 kr

2021

Intervallet 19-24 år, snitt 2,28 pbb	108 528 kr
Intervallet 25-29 år, snitt 2,42 pbb	115 192 kr
Övriga intervall, 2,53 pbb	120 428 kr

Beräkning av inkomstförlust

Ersättning för inkomstförlust enligt barnschablonen kan beräknas och slutregleras i ett tidigt skede. Ersättningen kan beräknas innan Försäkringskassan har beslutat om hel sjukersättning vid 30 års ålder.

Ersättning för inkomstförlust lämnas från och med den 1 juli det år den skadade fyller 19 år, vilket motsvarar den tidpunkt då Försäkringskassan tidigast kan bevilja aktivitetsersättning.

Årlig inkomstförlust i respektive åldersintervall

Beräknad utifrån **2020 års** löneuppgifter och garantinivåer på aktivitets/sjukersättning.

Ålder	Inkomstunderlag	Avräkning	Inkomstförlust
19-24 år	309 880 kr	107 844 kr	202 036 kr/år
25-29 år	363 560 kr	114 466 kr	249 094 kr/år
30-34 år	390 400 kr	119 669 kr	270 731 kr/år
35-39 år	406 260 kr	119 669 kr	286 591 kr/år
40-44 år	427 000 kr	119 669 kr	307 331 kr/år
45-64 år	427 000 kr	119 669 kr	307 331 kr/år

Inkomstförluster för framtiden

Inkomstförlusterna beräknas till ett och samma årsbelopp inom respektive åldersintervall. Förlusten för respektive åldersintervall värdesätts årligen enligt reglerna om värdesättning av skadeståndslivräntor.

Inkomstförluster för förfluten tid

Om den skadade är äldre än 19 år vid provningstillfället görs beräkningen av inkomstförlust för förfluten tid år för år. På Svensk Försäkrings hemsida finns statistik för barnschablonen upp till 30 års ålder från och med 2006 och framåt i arkivet.

Pensionsförlust

Pensionsförlusten beräknas till hälften av inkomstlivräntan i det sista åldersintervallet.

Information om 5 kap 5 § skadeståndslagen

Vid slutreglering av en barnskada bör sedvanlig tydlig information ges om rätten och skyldigheten att återkomma enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen vid väsentligt ändrade förhållanden.

Övergångsbestämmelser

För de ärenden där bolagen börjat använda den tidigare barnschablonen men inte slutreglerat ärendena i fråga om inkomstförlust bör den nya barnschablonen alternativt de schabloniserade inkomstunderlagen tillämpas vid den fortsatta prövningen i nämnden. Det bör alltså vara prövningstillfället som styr när den nya barnschablonen ska tillämpas. Perioder för förfluten tid som är prövade i nämnden utifrån den tidigare barnschablonen kvarstår. Den nya barnschablonen gäller för framtiden och den fortsatta prövningen i nämnden.